

• Fjøsdrift

I styringsgruppa: Bøye har vært med i styringsgruppa for prosjektet Laus ku og framtidstru i kommunene Skjåk og Lom i Gudbrandsdalen.

Foto: Lars Bilit Hagen

Hans Jørgen har flyttet inn i splitter nytt melkefjøs med ny teknologi

Nytt fjøs: Melkebonden Hans Jørgen Bøye flyttet inn i nytt fjøs i høst.

Trebygg: Bøye har gått for et nytt fjøs i tre. Foto: Lars Bilit Hagen

Hans Jørgen Bøye har nylig flyttet inn i nytt fjøs for å dekke nye krav til storfebønder. – Vi har jobbet og spart i mange år for å finansiere det.

Skjåk. En stor trebygning lyser opp i fjellskapet. Store vinduer og nylagt tak. Det er et strøkent nytt fjøs i tre som ligger tett på Otta-elva og under de snøklede fjellene nord i Gudbrandsdalen.

Hans Jørgen Bøye er sivilingeniør i tillegg til å være melke-

bonde, og har selv stått for tegningene på det nye fjøset.

Han har i dag en kvote på 134.000 liter, og det er 30 liggebåser i det nye løsdriftsfjøset. Bonden har veldig nylig flyttet inn i det nye fjøset, så det er fortsatt ledige plasser.

– Vi hadde ikke mer enn det

gamle fjøset å rekruttere i, så det god plass her enda. Nå har vi bare 21 inne, så vi har mulighet til å øke, sier Bøye.

– Det er dyrt

På papiret har han drevet gården i fem år. Bøye har også vært med i styringsgruppa for prosjektet «Laus ku og framtidstru», på vegne av Skjåk Bondelag. Prosjektet har hatt som mål å få flest mulig til å bygge om fra bås-fjøs til løsdriftsfjøs.

Samtidig har han vært midt i prosessen selv med å få nytt fjøs.

– Jeg fikk tilslag, så jeg var blant de heldige. For det er mange som

Foto: Lars Bilit Hagen

ikke får, sier Bøye om tilskudd fra Innovasjon Norge.

De siste årene har potten til investeringsmidler vært tom tidlig i året på grunn av stor pågang. Selv om Bøye fikk tilskudd, er det ingen tvil om at et nytt fjøs er ei stor investering.

– Det er dyrt, så vi har jobbet og spart i mange år for å finansiere det. Det er vanskelig å klare det på ei landbruksinntekt, sier han.

– Gir folk et spark i baken

Prosjektet «Laus ku og framtidstru» har hatt som mål å få produsentene til å se muligheter og få motivasjon til å satse videre.

De ønsker også å rekruttere nye produsenter, samt sikre bruksstrukturen.

De siste årene har utviklingen i antall melkebruk i Skjåk og Lom vært like dystre som andre steder. I år 2000 var det til sammen 229 melkebruk i kommunene Skjåk og Lom. I fjor var det kun 99 igjen.

Nedslitt

«I distriktet her så var det ei voldsom byggeaktivitet rundt 1970, og det er anlegg som nå er nedslitt.»

Hans Jørgen Bøye

De neste årene står melkebøndene foran flere utfordringer. Fra 2024 kommer det krav om kalvingsbinge og krav om 16 uker på beite for kyr i bås fjøs.

Fra 2034 blir det ulovlig å ha kyrne fastbundet til båsen, og kyrne skal da kunne gå fritt.

Det gjør at det er fare for at det kan bli enda færre bønder. Hå-

Opplæring: Tine-rådgiver Heidi Josten Skreden lærer opp bonden i de nye systemene på melkeroboten. Foto: Lars Bilit Hagen

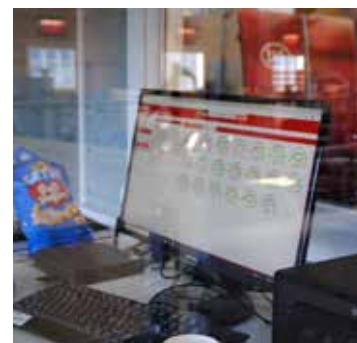
Forenkling: Dette systemet er det få av i Norge. Det blåser luft ned i gjødselkjelleren, og gjør at bonden slipper å røre når han skal ut med husdyrgjødsel.

Investering: Han har også investert i melkerobot.

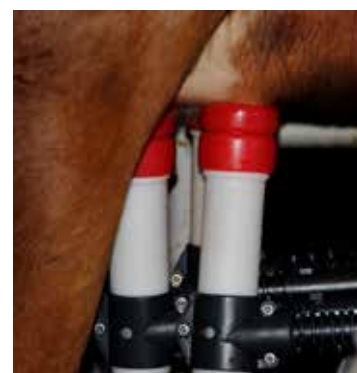
Besparelser: Det gjør at bonden sparer miljø og penger ved at han slipper å ha en traktor gående for å drive røresystemet.

Datastyrt: Justeringer og informasjon er lett tilgjengelig på datamaskinen.

Lufterør: Her er luftrørene nede i gjødselkjelleren.

I startfasen: Kyrne hos Bøye er for tiden i startfasen med å lære seg å gå i melkerobot.

pet er at prosjektet skal motivere flere til å bli med videre og at man finner løsninger for de enkelte bøndene.

– Det gir folk et spark i baken, sier Bøye og legger til:

– Det er også litt smitteeffekt. Hvis en ser at ting skjer, så starter kanskje naboen også.

Har hindret nedleggelse

Melkebonden tror det er bønder som har blitt med videre på grunn av prosjektet.

– Jeg tror vi har reddet en del bruk som ellers ville gått ut av drift. I distriktet her så var det ei voldsom byggeaktivitet rundt

1970, og det er anlegg som nå er nedslitt. Det er store behov.

«Laus ku og framtidstru» har også satt seg målbare mål. De vil opprettholde antall melkebønder på samme nivå som i 2019. Det vil at minst 40 gårdbrukere skal delta og få rådgiving. De vil at det skal føre til minst 20 nye søknader til Innovasjon Norge om nybygg eller ombygging.

Tine, Norsk Landbruksrådgiving og lokale landbruksorganisasjoner har vært involvert i prosessen.

Lars Bilit Hagen

lars.hagen@nationen.no